

GYERTYAFÉNY

Az állami ünnepek elhülyült csöndje... Ezt csak egy költő meri világgá kiáltani. November 3-án, 1956-ban sokaknak úgy tűnt, rendeződnek a dolgok, az októberi forradalom eléri célját, új időszámítás kezdődik. De azon a november 4-i napon mindent szétdőbörögtek a tankok. A szovjet csapatok bevonultak és itt ragadtak, ideiglenesen, évtizedekig.

Ettől a november 4-étől soha nem volt többé semmi sem az, ami... Így emlékszik az, akinek sorsa lett az októberi forradalom. Akit azonnal lecsuktak és áldozattá vált. Aki törbe ejtettek, mégis megúsza. Aki sötét alagútnak látta életét. Aki botcsinálta ellenállóként márciusban újra akarta kezdeni, végül hagyta, hogy ismét csöbe húzzák. Aki elárult és elaljasult. Aki cinkossá, így cinikussá lett.

Zavaros hétköznapok, hazug ünnepek képe kísért annak álmaiban, aki vidéki kamaszként csak kapisgálya, amü Pesten vagy Szegeden mások tettek helyette és érte is. Aztán az évekig elhúzódó félsz élettörténete része lett. A rá-érős, kimért tempójú terror miatt szegyenkezik. Hogy egy ország bújít mackónadrágba és kirándult, jampecnek öltözött és bulizott, cseszkóból való orkánkabát és lasztexnadrág lett vágyai netovábbja – mintha mi sem történt volna.

Ám nehéz annak is, aki évekkal az örvenhatos november 4. után született. Szüleivel beszélgetett, de ma már tudja, épp a lényegről nem esett szó. Tanult, de kiderült, minden másképpen volt. Dolgozik, de belül nem alkalmazkodik ehhez az új világhoz. Képtelen emlékezni a tragédiáról, mert az övé is az.

Annak sem könnyű, aki beleszületett a mába és érti, mi a dörgés, mégsem érzi, az a bizonyos november 4. miért fontos annyira, hogy egy ideje az emlékezés napjaként reklámozza a tévé. A srác sikerorientált, a menedzserképzőben azt tanulta, a kudarcot, a nemzetit is feledni kell, fölvenni azt a tempót, ahol a halottak napja inkább halloween.

Most, még, állami ünnep helyett igazabb a szokásos, a hétköznapi emlékezés, a gyertyafény.

Délmagyarország, 1998. november 4.